

'Mensen, media en cultuur'

Hoofdstuk in programma Tweede Kamerverkiezingen juni 20

Concept

v5.0

Media, kunst en cultuur dragen bij aan een goede kwaliteit van leven. D66 is voor pluriformiteit en een hoogwaardig aanbod van media, kunst en cultuur. Onder invloed van technologie en nieuwe businessmodellen is c aanbod groter geworden en toegankelijker gemaakt. D66 vindt dat alle betrokkenen - commercieel en publiek - gelijke kansen moeten krijgen en wil dat mogelijk maken met regels die handhaafbaar zijn. D66 wil bevorderen dat mensen kunst maken, kunst beleven en kunst toepassen. Cultureel ondernemerschap dient te worden ontdaan van blokkerende regels, gebrekkige vaardigheden en een tekort aan ondersteuning. Talent moet maximaal ontwikkeld kunnen worden. D66 wil dat de Nederlandse creatieve industrie 2020 tot de meest vooraanstaande van Europa behoort.

Tweet: D66 wil dat de Nederlandse creatieve industrie : 2020 tot de meest vooraanstaande van Europa behoort

Structuur hoofdstuk

1. Media

- 1.1 Oneerlijke concurrentie bestrijden
- 1.2 Mediatoezicht bundelen
- 1.3 Downloadverbod niet introduceren
- 1.4 Continuïteit en onafhankelijkheid publieke omroeper
- 1.5 Groot programma-aanbod met maximale keuzevrijheid
- 1.6 Ruimte voor digitale televisie
- 1.7 Pluriforme pers stimuleren
- 1.8 E-boeken

2. Cultuur

- 2.1 Onbeperkte vrijheid van expressie
- 2.2 Kunst en onderwijs
- 2.3 Cultuur, duurzaamheid en economie
- 2.4 Continuïteit culturele infrastructuur voorop
- 2.5 Investeringsfonds voor kunst en cultuur
- 2.6 Waarde van kunst

1. Media

De convergentie van de media is onmiskenbaar. Diverse media overlappen elkaar en de verschillen worden steeds kleiner. Kranten hebben ook videoreportages op hun websites, tv zenders zijn ook online te zien, filmaatschappijen verkopen ook direct aan kabelexploitanten, telecombedrijven werken nauw samen met contentleveranciers. En steeds vaker opereren bedrijven in dezelfde branche vanuit verschillende landen met grote verschillen in regelgeving. Niet alleen uitgevers en omroepen kunnen optreden als media-eigenaar, mediaproductent of mediadistributeur maar ook individuele bedrijven en overheden.

1.1 Oneerlijke concurrentie bestrijden

Programma's op het internet zijn grotendeels ongereguleerd, voor programma's op televisie gelden grote beperkingen. Consumenten zijn zich steeds minder bewust via welk distributiemiddel ze identieke content tot zich nemen. Daardoor ontstaat een gebrekkige controle en vaak oneerlijke concurrentie. Het is zinloos vast te houden aan wetgeving als deze in de praktijk niet te handhaven valt. D66 wil onrechtvaardige regels afschaffen en tegelijkertijd zorgvuldig omgaan met de posities van gevestigde spelers. Dit draagt bij aan een efficiëntere overheid.

Tweet: D66 vindt het zinloos vast te houden aan regels die door convergentie niet handhaafbaar zijn en wil oneerlijke concurrentie bestrijden

1.2 Mediatoezicht bundelen

D66 vindt dat toezichthouders als het Commissariaat voor de Media, Opta en het Agentschap Telecom moeten samengaan om het volledige spectrum van de media te kunnen blijven beheersen. Dat is bovendien efficiënter en draagt bij aan een kleinere publieke sector. De NMA dient separaat te blijven om te voorkomen dat partijen te dominant worden.

Tweet: D66 vindt dat toezichthouders als het Commissariaat voor de Media, Opta en het Agentschap Telecom moeten samengaan

1.3 Downloadverbod niet introduceren

Zolang adequate businessmodellen nog niet voorhanden zijn zal handhaving van het auteursrecht moeten geschieden door middel van het bestaande verbod op uploaden. D66 wil geen downloadverbod introduceren. D66 is voor het door individuen onbeperkt kunnen downloaden van moeilijk te beschermen audiovisueel materiaal, boeken etc.

Tweet: D66 wil geen downloadverbod introduceren

Producenten kunnen onder strikte voorwaarden aanspraak maken op compensatie voor door illegaal uploaden ontstane inkomensverliezen. In combinatie met nieuwe businessmodellen kan een bescheiden internetheffing bij internet service providers met een helder verdelingsmechanisme worden geïntroduceerd. Daarmee worden auteursrechthebbenden deels gecompenseerd. De re verdienen producenten zelf, doordat zij met succes nieuwe businessmodellen realiseren. Zo kunnen zij bijvoorbeeld een basisversie van hun product gratis aanbieden en een uitgebreide versie tegen betaling. De heffing kan daarnaast gebruikt worden om de ontwikkeling van kansrijke innovatieve mediaprojecten en open-source software te ondersteunen.

Tweet: D66 is voor het individueel legaal kunnen downloaden van moeilijk te beschermen audiovisueel materiaal, boeken etc.

1.4 Continuïteit en onafhankelijkheid publieke omroeper
D66 is voor een sterke onafhankelijke publieke omroep met een hoogwaardige programmering. D66 vindt dat de overheid zich in haar mediabeleid niet moet uitspreken over de kwaliteit van de media. Deze is immers een relatief begrip en altijd afhankelijk van context, het is aan de kijker om te bepalen wat kwaliteit is. Het Commissariaat voor de Media controleert of de omroepen voldoende oog hebben voor hun publieke taken.

Tweet: D66 is voor een sterke onafhankelijke publieke omroep met een hoogwaardige programmering

Ons omroepbestel is te versnipperd. D66 vindt dat er de komende tien jaar geen nieuwe omroepen meer bij moeten komen. D66 wil zendgemachtigden in alle rust en continuïteit aan een sterke programmering laten werken. Wel dient de inhoudelijke waardering door de doelgroep van de omroep periodiek te worden onderzocht. Is de inhoudelijke waardering stelselmatig te laag, dan wordt omroepen t.z.t. de toegang tot het bestel ontzegd. D66 streeft op termijn naar verdere fusering van de bestaande omroepen, waarbij een maximum van tien de gewenste pluriformiteit op lange termijn waarborgt. Daarmee reduceert de publieke omroep haar overhead en blijft er meer geld beschikbaar voor de inhoud.

Tweet: D66 vindt dat er de komende tien jaar geen nieuwe omroepen meer bij moeten komen en streeft op termijn naar een maximum van tien

De komende jaren valt er ook binnen het publieke bestel niet aan bezuinigingen te ontkomen. D66 kiest ervoor Radio Nederland Wereldomroep op te heffen om de programmakwaliteit binnen de rest van de (binnenlandse) omroep te kunnen handhaven. Eventuele essentiële taken van de Wereldomroep die gecontinueerd moeten worden draagt zij over aan de NOS. Internationaal kunnen dan ook programma's van de landelijke publieke omroep worden verspreid in plaats van de "eigen" programmering van de Wereldomroep. Dit levert een besparing van 45 mln. euro per jaar op.

Tweet: D66 kiest ervoor Radio Nederland Wereldomroep op te heffen om de programmakwaliteit binnen de rest van de (binnenlandse) omroep te kunnen handhaven

1.5 Groot programma-aanbod met maximale keuzevrijheid
D66 wil dat de publieke omroep bijdraagt aan verbinding tussen mensen. D66 is voor een groot programma-aanbod met een maximale keuzevrijheid voor de kijker. De publieke omroep mag zich niet alleen laten leiden door kijkcijferdoelstellingen. De bijdrage aan pluriformiteit en onafhankelijke nieuwsgaring is van minstens even groot belang. De publieke omroep moet zich inzetten voor een kwalitatief hoogwaardig programma-aanbod waarin ook kleine groepen aan bod komen. Deze groepen zijn niet interessant voor commerciële partijen.

Onder druk van kijkcijferdoelstellingen en commercie zijn wij de laatste jaren dat de publieke omroep zich steeds commerciëler profileert. Publieke programma's worden meer en meer commercieel vormgegeven. Door dit gevecht om de kijkcijfers wordt het onderscheid tussen publieke en commerciële programma's steeds minder duidelijk. Dat doet afbreuk aan het maatschappelijk belang van een krachtige publieke omroep.

D66 streeft daarom op lange termijn naar een reclamevrije publieke omroep of tenminste een reclamevrij net maar in de komende kabinetsperiode is dat budgettair niet haalbaar. D66 wil dat de binnenlandse publieke omroep 1 miljard bezuinigt. Het is aan het bestuur van de NPO te bepalen waar dit bedrag gevonden wordt. D66 ziet mogelijkheden door de opheffing van de eigen omroeporkesten en koren (MCO, 35 miljoen), minder overhead bij de NPO (5 miljoen), minder omroepen (10 miljoen), minder sportrechten (25 miljoen), reduceren

digitale themakanalen (10 miljoen), bezuinigen op Internet (20 miljoen), afzien van projecten als de Beag die eenmalig een relatief hoge investering vragen (10 miljoen), vertraagde invoering van HDTV en veel meer efficiëntie bij de omroepen zelf.

Tweet: D66 streeft op termijn naar een reclamevrije publieke omroep of tenminste een reclamevrij net

Tweet: D66 wil dat de binnenlandse publieke omroep 150 miljoen bezuinigt

D66 streeft naar goede programma's en een gelijkwaardig behandeling van de publieke en commerciële omroep wanneer het gaat om ontwikkeling van nieuwe programma's. Niet de zender of het medium maar het programma is belangrijk. Stimuleringsfondsen dienen niet uitsluitend voor de publieke maar ook voor commerciële partijen te worden opengesteld. Ook online-partijen moeten hiervan gebruik kunnen maken. Toekenning van fondsen dient bovendien zo transparant mogelijk te gebeuren en in alle gevallen te kunnen worden betwist.

Tweet: Stimuleringsfondsen dienen niet uitsluitend voor de publieke maar ook voor commerciële partijen te worden opengesteld

1.6 Ruimte voor digitale televisie

Digitale tv groeit erg snel maar analoge televisie neemt nog veel bandbreedte in waardoor nieuwe initiatieven en HDTV (televisie op hoge kwaliteit) minder ruimte krijgen. Om alle marktpartijen gelijk te behandelen en ruimte te geven aan innovatieve projecten moet de analoge kabeldistributie op een ruim van tevoren duidelijk gecommuniceerd moment (1 augustus 2012) worden afgeschakeld. Hierdoor komt 1/3 van de beschikbare ruimte op de kabel vrij voor nieuwe initiatieven en HDTV.

Tweet: Analoge kabeldistributie moet op een ruim van tevoren duidelijk gecommuniceerd moment worden afgeschakeld

Vanaf dat moment kan een kwalitatief hoogstaande onafhankelijke nationale programmaraad de plaats innemen van de meer dan 50 regionale programmaraden. Deze moet pluriformiteit van het aanbod in het wettelijk basispakket te garanderen. De kijker dient zelf de volgorde van zijn voorkeurszenders te kunnen bepalen en niet de distributeur.

Tweet: Een onafhankelijke nationale programmaraad moet plaats innemen van de meer dan 50 regionale programmaraden

1.7 Pluriforme pers stimuleren

D66 is voor een pluriforme pers maar ziet die nadrukkelijk breder dan alleen de gedrukte vorm. Radio televisie maar ook websites en weblogs dragen daaraan bij. Het bedrijfsfonds voor de pers moet voor alle media moeten worden opengesteld.

Tweet: Het bedrijfsfonds voor de pers moet voor alle media worden opengesteld

D66 is voor een nauwere samenwerking tussen kranten met deze de pluriformiteit niet aantast. D66 is voor een gezamenlijk distributiesysteem waarmee geld en het milieu worden gespaard. D66 wil innovatie stimuleren en kranten en tijdschriften - redactioneel onafhankelijk - stimuleren tot samenwerking bij nieuwe verdienmodellen met onafhankelijke berichtgeving. Websites, e-papers en e-readers zorgen voor een milieuvriendelijke verspreiding van content.

Tweet: D66 wil innovatie stimuleren en kranten steunen die werken aan nieuwe verdienmodellen met onafhankelijke berichtgeving.

Tweet: D66 is voor een gezamenlijk distributie systeem voor kranten waarmee geld en het milieu worden gespaard

1.8 E-boeken

De komst van goedkopere e-boeken heeft veel impact op het aanbod voor lezers, de positie van schrijvers en de omzet van boekhandels en uitgeverijen. D66 vindt dat de lezer bepaalt welk boek hij langs welke weg en tegen welke prijs afneemt. D66 vindt dat schrijvers en uitgeverijen zelf bepalen hoe zij voorzien in deze behoeften. Voor schrijvers mag het economisch niet uitmaken of hun boek in druk of in e-versies worden verkocht. D66 wil nadrukkelijk waken tegen sterke marktpartijen die hun positie als "portal" zouden kunnen misbruiken.

2. Cultuur

Cultuur is van grote waarde voor onze samenleving en heeft een wezenlijke invloed op het karakter en de kwaliteit ervan. Onze culturele tradities vormen een belangrijk onderdeel van onze identiteit. D66 vindt dat onze samenleving een effectieve culturele infrastructuur nodig heeft die bijdraagt aan een aantrekkelijk

vestigingsklimaat. D66 staat voor een klimaat waarin talentvolle internationale individuen en toonaangevende creatieve ondernemingen zich willen vestigen.

Tweet: D66 staat voor een effectieve culturele infrastructuur en een klimaat waarin talent zich wil vestigen

2.1 Onbeperkte vrijheid van expressie

Cultuur is veel omvattend: het gaat over erfgoed, gebouwen, tuinen, musea, over immaterieel erfgoed, zoals muziek en theatertradities. Maar ook over nieuwe ontwikkelingen in muziek, games, dans, mode en architectuur. Meer dan 5 miljoen mensen houden zich op een of andere manier bezig met amateurkunst, waarvan 1 miljoen als vrijwilliger op wekelijkse basis. Kunst heeft een groot effect op onze samenleving. D66 ziet dat de onderlinge tolerantie toeneemt als mensen kunst maken en ervaren. Daarmee overstijgt kunst het atelier, laboratorium of museum. Omdat kunst nieuw en experimenteel kan zijn is het niet altijd mogelijk objectieve of meetbare uitspraken over de kwaliteit ervan te doen. D66 wil de vrijheid van expressie daarom op geen enkele wijze beperken.

Tweet: Vrijheid van expressie is voor D66 het belangrijkste uitgangspunt van haar kunst- en cultuurbeleid

2.2 Kunst en onderwijs

Wat wetenschap voor onze productiviteit betekent, betekent kunst voor onze creativiteit. Kunst kan grensverleggend zijn en nieuwe oplossingen voor lastige problemen creëren. Zowel onze productiviteit als onze creativiteit kunnen bijdragen aan de duurzaamheid van leven, wonen en werken. Onderwijs vormt een brug tussen cultuur en economie. En doordat mensen met kunst en cultuur in aanraking komen ontdekken zij sneller waar talenten liggen en kunnen zij deze beter verder ontwikkelen. D66 vindt het daarom van groot belang dat in het Nederlandse onderwijs zowel ruimte is voor op productiviteit gerichte kennis, als met creativiteit gecreëerde kunst.

Tweet: D66 gelooft dat productiviteit en creativiteit hand in hand gaan bij het realiseren van duurzaam leven, wonen en werken.

D66 wil kinderen al op jonge leeftijd bewust laten omgaan met kunst en cultuur. Op school moeten zij kennismaken

met bijvoorbeeld performance, theater, beeldende kunst, dance en muziek.

D66 wil dat de maatschappelijke stage ook een culturele stage kan zijn, waarin vakmanschap in een meester-gezelrelatie kan worden overgebracht.

Tweet: D66 wil kinderen al op jonge leeftijd bewust laten omgaan met kunst en cultuur en pleit ervoor deze in bestaande vakken op scholen duidelijk te profileren.

2.3 Cultuur, duurzaamheid en economie

Onze cultuur is van groot belang voor het presteren van onze economie. Zo is de Nederlandse economie de laatste eeuwen zeer succesvol geweest, ondanks het feit dat Nederland over weinig primaire grondstoffen beschikt. Ik vind dat het gunstige Nederlandse vestigingsklimaat voor creatieve en ondernemende individuen en ondernemingen hieraan heeft bijgedragen. Dat wil D66 de komende jaren verder stimuleren.

Tweet: D66 wil het gunstige Nederlandse vestigingsklimaat voor creatieve en ondernemende individuen en ondernemingen verder stimuleren

Oplossingen voor vraagstukken over duurzaamheid vergen naast wetenschappelijke inzichten ook creatieve kracht.

Tweet: D66 wil onze ambitie op het gebied van duurzaamheid verbinden met onze kracht van creativiteit

Daar horen ook bij, een tolerante houding ten opzichte van andere culturen en ruimte voor erkenning van individuele prestaties. Hoe internationaler, aantrekkelijker en diverser ons culturele aanbod, hoe meer het onderlinge vertrouwen tussen mensen de kans krijgt te groeien en hoe beter onze economie functioneert. D66 vindt het daarom belangrijk ook in de tijd te investeren in onze cultuur. Zo creëren we sociaal kapitaal en blijven we op lange termijn succesvol.

Tweet: D66 wil investeren in onze cultuur omdat dit bijdraagt aan onze economie en ons geluk

D66 vindt ook dat het zakelijker kan in de kunst en cultuur. Experimentele kunst uitgezonderd, dienen creativiteit en levensvatbaarheid meer met elkaar te worden verbonden. Dit doet een serieus beroep op de ondernemende vaardigheden van creatieven. D66 is voor het verder ontwikkelen van hun ondernemende vaardigheden. Daarom is D66 voorstander van invoering van het auteurscontractenrecht. Dit verstevigt van de positie van

zelfstandige auteurs en uitvoerend kunstenaars ten opzichte van producenten, uitgevers en omroepen. Bijna alle landen om ons heen hebben het al ingevoerd. Zo worden creatieven beter in staat gesteld zich als ondernemer op de markt staande te houden. D66 vindt het daarnaast belangrijk dat ook voor kritische, vernieuwer of omstreden kunst genoeg ruimte bestaat.

Tweet: D66 ziet veel economisch potentieel in het verder ontwikkelen van ondernemende vaardigheden van creatieve

2.4 Continuïteit culturele infrastructuur voorop
D66 wil dat in alle maatschappelijke lagen wordt geïnvesteerd in kunst en cultuur. Het in stand houden van een culturele infrastructuur is een taak van zowel burgers, bedrijven en overheid. Dat wat van grote waarde is maar economisch niet rendabel, kan worden gesteund door de overheid met subsidies, leningen en investeringen. D66 wil fiscaal vriendelijke instrumenten continueren of introduceren, die het voor meer mensen en bedrijven mogelijk maakt zelf in kunst en cultuur te investeren. Aangezien er op de hele begroting een groot tekort is betekent dat er aan bezuinigingen niet ontkomen kan worden. Tegelijkertijd wil D66 dat kunst en cultuur relatief belangrijker wordt. Vanzelfsprekend moeten gelden daarom nog efficiënter en bovenal transparant worden besteed.

Tweet: D66 wil fiscaal vriendelijke instrumenten continueren of introduceren, die het voor meer mensen en bedrijven mogelijk maakt zelf in kunst en cultuur te investeren

2.5 Investeringsfonds voor kunst en cultuur
D66 pleit er voor minimaal 50 miljoen aan subsidie om te zetten in een investeringsfonds voor kunst en cultuur waarbij toegankelijkheid en waardering bepalend zijn. Dit investeringsfonds participeert in kunstprojecten op basis van het verwachte rendement in economische maar ook culturele en maatschappelijke zin. Dit fonds dient met transparant mogelijke toekenningcriteria en zo weinig mogelijk bureaucratie te werken. De criteria moeten niet te nauw zijn afgebakend, D66 wil dat ook nieuwe uitingen de kans krijgen voor subsidie in aanmerking te komen. Daarbij moet vooral gekeken worden naar meetbare factoren als toegankelijkheid, waardering en exportpotentieel. Dit overheid investeert samen met het bedrijfsleven d.m.v. aandelenkapitaal of het verstrekken van leningen. Is er sprake van een positief rendement dan wordt de deelnemer in het kunstproject of de culturele onderneming

gecontinueerd. En bij een sterk groeiend rendement worden deze zelfs uitgebreid.

Tweet: D66 wil een investeringsfonds van tenminste € 50 miljoen waarmee de overheid samen met het bedrijfsleven d.m.v. aandelenkapitaal of het verstrekken van leningen kan participeren in kunst en cultuurprojecten.

D66 ziet dit fonds als een manier om een pluriform aanbod te waarborgen. Daarmee wordt gestimuleerd dat talent en middelen elkaar vinden en voorkomen dat maker en beslisser van elkaar afhankelijk zijn en tegelijkertijd met elkaar concurreren. Organen als het Fonds voor de Podiumkunsten, de Raad voor Cultuur, Fonds BKVB etc. moeten daarom veel transparanter worden.

Tweet: Organen als het Fonds voor de Podiumkunsten, de Raad voor Cultuur, Fonds BKVB etc. moeten veel transparanter worden en er moeten geen beslissingen over subsidies door belanghebbenden zelf kunnen worden genomen.

Het selecteren van deelnemingen gebeurt in een transparant en systeem, waarin D66 voorstelt dat vakmensen en buitenstaanders hun mening over het te verwachten rendement mogen geven. Een evaluatieronde met buitenlandse referenten, zoals gebruikelijk bij wetenschappelijke publicaties, maakt onderdeel uit van het proces. Het toekennen van fondsen gebeurt ook vanuit internationale betrokkenheid. Het investeringsfonds kent een beroepsmogelijkheid en een duidelijke afbakening tussen adviezen en uitvoering. D66 wil dat dit ook voor subsidies buiten de basisinfrastructuur wordt toegepast.

Tweet: Ook buiten de basisinfrastructuur wil D66 een beroepsmogelijkheid voor subsidies ontwikkelen. Er dient een duidelijke afbakening tussen adviezen en uitvoering te bestaan

2.6 Waarde van kunst

De waarde van kunst is te duiden in culturele of economische termen. In culturele termen kan kunst experimenteel zijn en een laboratoriumfunctie hebben. In economische termen kan kunst exploitabel zijn en een economische impact hebben. Het kunst- en cultuurbeleid van D66 richt zich zowel op laboratoriumfunctie als op cultureel ondernemerschap. D66 heeft in het bijzonder aandacht voor internationalisering, bijvoorbeeld waar het gaat om media, games, dance, architectuur, mode en design. Het stimuleren van een gezonde balans tussen risico en rendement dient hierbij door de overheid te worden gefaciliteerd.